

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. FRANCISZY LAJOS.

Társ-szerkesztő:

Dr. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.

Hirdetések árai: Egy három hasáboš petit sor ára 16 fill.

Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Ujságkiadók memoranduma.

Nyitra, nov. 30.

Ha szinte megdöbbenően komoly az a hare, melyet az egyesült ellenzék a sajtó reform javaslatára ellen a parlamentben folytat, megszivlelendő nagy komolysággal bír az a fényes memorandum is, melyet a *Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége* a kormányhoz felterjesztett a tárgyalás alatt levő javaslat dolgában.

Most már bizonyos, hogy a kormány ezt az emlékiratot is ad acta teszi, de minthogy az ujságkiadók mindenben magukévá tették az Ujságírók Egyesületének a javaslattal szemben kifejtett visszautasító álláspontját, megállapíthatjuk, hogy a kormány által erőszakolt reform ellen a magyar sajtótábor mind a két szárnya, illetőleg ennek a két szárnynak túlnyomó nagy része egyértelműleg állást foglal.

Ez az állásfoglalás nem jelent és nem is jelenthet kevesebbet, mint azt, hogy ha keresztül erőszakolja is a kormány az ő torz javaslatát, ennek a reformnak nem lesz maradása a magyar törvénykönyvben, mert a sajtó munkásai kiméletlen

harcot fognak folytatni ellene és bizonyos, hogy ügyüket győzelemre viszik, hiszen valahányszor a sajtó organumai ilyen egyértelműséggel valamely ügyet felkaroltak, azt még mindig sikerült a győzelem jegyébe emelni.

Rámutat az emlékirat arra, hogy a Magyar Jogász-egyesületben mintegy négy év előtt sajtójogunk reformjáról lezajlott vita során *Zsitvay* Leó, a sajtójognak kiváló elméleti és gyakorlati tudósa és *Kenedi* Géza felszólalásaikban óva intettek attól, hogy hozzányuljunk a sajtójog reformálásához, mielőtt a közélet felfogásában, az uralkodó politikai pártok és vezérférfiak gondolkodásában és intencióiban kellő garanciáit nem látjuk annak, hogy a készitendő reform a sajtószabadság intézményét a maga teljességében, korlátoktól menten viszi át sajtó jogunkba.

Ugyanezen meggondolás tartotta vissza *Szilágyi* Dezsőt is attól, hogy a 48-as sajtótörvényhez hozzányuljon. És ennek a meggondolásnak adott kifejezést *Erdélyi* Sándor volt igazságügyi miniszter, aki szintén óvakodott a 48-as törvényhez hozzányulni, pedig ő 1898. évi március

1-én utasítást kapott a képviselőháztól arra, hogy „egy végleges magyar sajtótörvényről terjesszen javaslatot a ház elé.”

Ha tehát oly hosszú idő óta a most jellemzett megfontolás tartott bennünket is vissza attól, hogy sajtójogi kódexünk megalkotását sürgezzük, — mennyivel indokoltabb ez az óvatosság ma, mikor vezető körünk sajtóellenes érzülete közismert, normális parlamenti viszonyaink nincsenek és ily alapvető törvények a törvényalkotás normális ellenőrző és az ellenőrzésből fakadó javító retortáján keresztül nem mennek.

Lehetetlennek tartjuk az új sajtótörvény higgadt és tárgyilagos megvitatását és közmegnyugvást keltő megalkotását oly időszakban, midőn a sajtó legelterjedtebb és legtekintélyesebb organumai ellen jogtalan kormány-rendelkezők vannak érvényben, mint aminő csaknem az összes ellenzéki lapoknak a vasuti pályaudvarokból való kitiltása.

Ez okok is elégségesek volnának arra, hogy mai állapotainkat *időszerűtleneknek* tartsuk arra, — mondja folytatólágon az emlékirat — hogy éppen most vigyük keresztül sajtó-

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

Ünnepi beszéd

a kereszténység szabadságának 1600 éves évfordulóján Nyitraváros katolikus egyesületei által 1913. nov. 23-án rendezett Konstantin ünnepélyen.

Mondotta: Kopp Tibor dr. főgimn. tanár.

Néhány évvel ezelőtt benső örömmel ünnepelte nemzetünk annak a nagy átalakulásnak 900 éves fordulópontját, hogy Géza fejedelem bölcsesége és István királyunk apostoli buzgósága kereszténnyé és a keresztény kultúra áldásainak részesévé tette nemzetünket.

A keresztény Magyarország öröme megújul és beleolvad az egész világ kereszténységének örömébe ebben az esztendőben, amely 1600-ik évfordulója a keresztény élet szabadságának.

Szomorúan, sok száz csapástól terhelt közeledik az idej esztendő az elmúlás felé, jól esik lelkünknek a multa való emlékezés útján ragyogó fényben gyönyörködni: Nagy Konstantin égi keresztjének vigaszt adó, biztató fényességében.

Kegyetlenül véres üldözésnek vette végét az a ragyogó égi kereszt és a kereszt fényétől megvilágosodott értelmű Konstantin császárnak 313. évben Milánóban kiadott rendelete, mellyel biztosította a keresztény elvek szerint kialakított életnek az egész birodalom területén a szabadságot. „Hogy mindazok — mondja a milánói ediktum — kik a keresztény vallást akarják követni, azt szabadon, megszorítás nélkül, minden zavarás és zaklatás kizárásával kövessék. Hogy az isteni kegyelem, a melyet oly nehéz dolgokban eddig tapasztaltunk, minden időben velünk maradjon sikereinkben és a közboldogságban.”

Joggal írja Eusebius cezarei érsek: „Leírhatatlan örömben úszunk és a mennyei boldogság egy neme ragyog az arcunkon látva, hogy a zsarnokok által lerombolt szent helyeink, hosszú halálos pusztulás után újra felélednek.”

Eusebius és keresztény testvéreinek öröme megdobogtatja a mi szívünket is a kereszténység szabadságának 16 százados évfordulóján.

Kereszténység — mennyi érték fűződik ehhez a szóhoz?!... Hány nyugtalan lélek megnyugvása, hány szív fájdalmának eleső-

desedése, hány tévelygő értelem megvilágosodása, a jóságnak és szeretetnek mennyi alkotása, egyéneknek és nemzeteknek mekkora boldogsága, kétezer esztendőnek mily nagy szellemi és szivbeli gazdag kulturája fűződik e szóhoz: kereszténység.

Szabaddá lett a kereszténység! Volt tehát olyan korszak, mikor a keresztény életnek, melynek ennyire értékes a megnyilvánulása, nem volt szabadsága, kínos halál volt a büntetése?

Nekünk, kik a keresztény gondolat világában élünk, kik meg vagyunk győződve, hogy a mi nemes, üdvös és szép alkotást csak látunk e világon, az a kereszt eszméjének értékes gyümölcse; nekünk, kik tudjuk, hogy a lelki szépség csak a keresztet szent szimbolummá avató isteni szépség reflexe mibennünk; nekünk, kiknek útját a bölcsőtől a sírig a szent kereszt kíséri, kiknek homlokát édesanyánk keresztrel jelöli, ha búcsúzik mitőlünk; nekünk, kik az élet útján elfáradva járván, keresztény hitünkben merítünk erőt és vigasztalást, nekünk nehéz még elképzelni is azt a kegyetlen korszakot, mikor a keresztnek nem volt szabadsága.

Nézzünk vissza erre a háromszáz évig

jogunk reformálását. De ha ez iránt kételyeink lehettek volna, úgy azokat eloszlatja az előttünk fekvő törvénytervezet, melyből mélységes sajnálatunkra kell látnunk azt, hogy ez az évek hosszú során át kijegecsedett óhajainkat semmibe sem veszi, sérelmeinket nemesak nem orvosolja, hanem tetézi és mindezek felett számos intézkedésével az újságkiadók anyagi existenciáját is veszélyeztetvén, magát a sajtószabadságot nyirhálja meg.

E javaslatot jogászokunk azzal bélyegezték meg, hogy az *nem jogászai munka*, hogy az az ellenmondásoktól hemzseg és hogy az mint aljában felületes, a benne szabályozott viszonyokat nem ismerő szerző munkája, pusztán javításokkal sem lehet helyes törvényalkotás.

Újságíró testületeink egyöntetűen sikra szálltak ellene, mert attól a gondolat szabad közlésének az elvét féltik, az írói toll szabad szárnyalásának megkötését látják. Mi a magunk részéről a javaslatot nem tartjuk szakavatott munkának s az újságkiadókra is végzetesnek tartjuk. Végzetesnek pedig főképpen a komolyan megalapozott, anyagilag is jól fundált vállalatokra nézve, amit azért hangsúlyozunk, mert éppen a javaslat indokolása utal arra, amit mint autentikus kijelentést is többször hallottunk a törvény egyes intézkedései védelmére, azt t. i., hogy a komoly és gazdaságilag jól megalapozott vállalatokat az intézkedések nem érintik.

A memorandum azután részletesen kimutatja, hogy a javaslat alapjaiban annyira el van hibázva, hogy toldás-foldással, javítgatásokkal abból kielégítő törvényt alkotni nem lehet.

tartó kegyetlen korszakra, melyből a milánói ediktum kisarjadzott.

Két kereszt közé esik e háromszázados korszak. Elején vérbe borulva tűnik szemünkbe a Golgota keresztje.

Rómában nagy a fény, ragyogóan bontakozik ki Augusztus gyönyörű márványvárosa, ott tündöklök a Pantheon, melyben képviselve van a hatalmas birodalom százféle népének százféle istene, amikor a Golgotán keresztre feszítik Azt, aki a sok isten helyett egy Istent hirdet, de Azt mindenkinek.

Rómában, a dőzsölő, élvező Rómában kihasználják mindazt, amit a hatalom, gazdagság csak nyújthat, mert ezekben vélik megtalálni az igazi boldogságot, amikor a Golgotán meghal, akinek a boldogságról éppen ellentétes a felfogása a pogány Rómával, aki azt hirdeti, hogy boldogok a szelid szívek, az irgalmasok, az igazságszeretők, az igazságért üldözöttek; aki a boldogság fogalmát a lelki gazdagságban testesülve látja és tanítja. „Ahol a kinsetek van, ott van a szivetek, ha kinsetek a földön van, lelketek is földi marad; ha az égben, lelketek is mennyei lesz”.

Rómában, hol annyi nagyszerű hatalmas alkotás van, hol találjuk meg a szeretet

Konstantin-ünnep Nyitrán.

Nyitra város katolikus közönsége a keresztény vallásszabadság kivívásának 1600 éves jubileuma alkalmából mult vasárnap, f. hó 23-án fényes és arányaiban nagyszabású emlékünnepet rendezett.

A város már az ünnep reggelén szokatlan élénkséget mutatott, sokan jöttek be vidékről az ünnepélyre s a városi közönség is rajokban tödült az alsóvárosi plébániai templomba, a hol az egyetek már jóval az istenítisztelet megkezdése előtt ékes zászlóik alatt helyezkedtek el. A házakat a közönség fellobogózta s a középületeken is egy-egy trikolorot lengett a leszálló ködfátyolt oszlató, tépő őszi szél.

Pont 10 órakor érkezett meg gróf *Batthyány* Vilmos püspök, a kút a templom ajtóban a papság ünnepiesen fogadott. A karzaton felhangzott az *Ecce sacerdos* dallama, mely alatt a menet az oltár elé vonult, a hol a püspök a számára készített trónszéken helyet foglalt. A templom ekkor már színültig megtelt előkelő közönséggel. Képviselek voltak az összes hivatalok, tagjaiknak nagy, úgyszólván teljes számával, megjelent a honvéd tisztikar s a templom előtti Szt. László-téren egy díszszázad volt felállítva, mely a mise alatt többször dísz-tüzet adott.

Az ünnepi nagy misét szent beszéd előzte meg, melyet dr. *Franciscy* Lajos kanonok, nagyobb napnevelőintézeti igazgató mondott. Beszédében rámutatott az ünnep jelentőségére, azután kifejtette, hogy a keresztény vallás jelvényéről, a keresztről szemünk elé sugárzik az igazságnak, a jóság és lelki magasztosságának fénye. A kereszt ma is a diadalok jelvénye s az lesz a világ végeig. Nincs más hátra, mint hogy az egyes ember is ezen szent jel alatt vívja meg az élet harcát s így a saját egyéni életét győzelemre vigye.

Az ezután következett és teljes segédlettel pontifikált püspöki nagymise fényét kiválóan emelte az erre az alkalomra lelkes műkedvelőkkel megerősített székesegyházi kar, mely *Stetka* Teofil karnagy vezetésével remekül adta elő a legjelesebb egyházzenei alkotásokat.

Diszgyűlés.

Délután 4 órakor a főgimnázium tornacsarnokában díszgyűlés volt, mely látogatottságra és fényre nézve vetekedett azokkal a legsikerültebb ünnepélyekkel, a melyek valaha Nyitrán tartattak.

Délután 4 órára volt kitűzve a díszgyűlés, de már egy félórával előbb nem lehetett mozogni a hatalmas teremben s a tömegesen érkező közönség nagy része kiszorult a főgimnázium előtti térre, a hol az 5 óra után induló felvonulásra várakozott.

A külső kereteire nézve is fényes ünnepély közönségének sorai között ott láttuk gróf *Batthyány* Vilmos püspököt, *Craus* István főispánt, *Crvesek* Ferenc vezérőrnagyot, *Czeizel* Gábor e. püspök nagyprépostot, *Jeszenszky* Alajos prelátnak-kanonok, püspöki helynököt, dr. *Gyürky* Géza alispánt, dr. *Nyékhegyi* Lothár törvényszéki elnököt, *Mihálik* József, *Kútvaszer* István, *Kondor* István, dr. *Bartossik* Antal apátkanonokot, *Gyuresánszky* Demeter prépost-kanonokot, dr. *Franciscy* Lajos kanonokot, nagyobb papnevelőintézeti kormányzót, dr. *Puchovszky* Bálint kanonokot, egyházmegyei irodaigazgatót, *Szida* Kálmán prépost-plebánost, *Frank* István főgimn. igazgatót és még sokakat a társadalom minden rétegéből.

Az ünnepélyt *Simonyi* Gyula kir. törvényszéki bíró, a kath. kör alelnöke nyitotta meg tartalmas és lelkes beszéddel, melyben plasztikus vonásokkal domborította ki a 313-ban kivívott ker. vallás szabadság történeti háttérét és velősen okolta meg, hogy napjainkban miért bir fontossággal, ennek a jubiláris évfordulónak a megünneplése.

Az élénken megtapsolt beszéd után a zenekar *Beethoven* Egmond-nyitányát adta elő remek technikával, mely a darab érzelmi finomságait teljes érvényre juttatta.

A gyönyörű zeneelődást *Galgóczy* Annuska úrhölgy szavalata követte, a ki *Reviczky* Gy. *Pán halála* e. költeményét mélyen átgondolt értelmes tagolással és nemes lendülettel deklamálta. Szavainak kiesendülő páthosza alatt érezni lehetett a gondolat- és kedélyvilágnak azokat a fordulatait, a melyeket a költő lelke szívesen esetelt, midőn a legnagyobb világdramának, a pogány erkölcsi rend bukásának és a krisztusi eszmények uralomra jutásának eseményeit örökítette meg klasszikus szépségű költeményében.

A fiatal úrhölgy elragadó szavát a közönség frenetikus tapsviharral jutalmazta. *Liszt* Ferenc *Krisztus* e. oratóriumából következett azután egy rész: Az egyház alapítása, melyet a vegyes ének- és zenekar adott elő, a nagy zenei kompozíció misztikus szépségeibe elmélyedő megértéssel és magas tőkélyű szabotossággal.

nek megsértőt látta. A halált követelőknél segítségére sietett a kereszténységet gúnyoló irodalom is: a Cornelius Frenok, a Celsusok röpíratái, nemkülönben az ujjlatonikus bölcselők tábora, a mely közvetett úton, a görög bölcselők tanainak kiművelése és a pogány hitregék képletes magyarázata által akarta életképpé tenni a pogányságot.

Nincs a világtörténelemben még egy ily küzdelem, melyben erősebb volna a támadó és védtelenebb a megtámadott; szívósabb az üldöző és alhatatosabb az üldözött, ádázabb a gyűlölet és szenvedőbb a szeretet, mint abban az élethalál-küzdelemben, melyet a hatalmas Róma a kereszténységgel vívott. De a gyűlölet ereje gyengébbnek bizonyult a szeretet erejénél. Beteljesedtek Krisztus szavai: „A világ üldözni fog titeket, de ne féljete, én legyőztem a világot.”

Nemcsak a szegények, a társadalom elnyomottjai, hanem az előkelő osztályok tagjai is készek voltak a legkegyetlenebb halálba menni, hogy bizonyosságot tegyenek Krisztus mellett.

Sokan voltak, kik a császárkori Róma minden fénye és gazdagsága közepette érezték, hogy van valami, a mit nem adhat meg

műveinek nyomát? hideg az a fény, mely elénk tárul; találunk-e érzést, mely jelzi a részvétet, a szájalmat, a könyörületet, a szívemesség, a jóság tettekre készítő tulajdonságait? micsoda nyomorult, minő sóvár lehetett az az élet minden pompa mellett? — s a Golgotán megfeszítik azt az Istenembert, aki az élet törvényévé tette a szeretet törvényét és halálával mutatott példát az emberiségnek, hogy a szeretet nem ismer korlátokat; aki a felebaráti szeretet törvényével szebb, derűsebb, boldogabb útra terelte az emberiség haladását.

A római birodalom, hol minden állami ténykedés a többistenimádással egybekötött vallási tény is volt, hol a császárimádást állami törvény parancsolta, ez a római birodalom megtűrt kebelében minden vallást és minden istent, csak Krisztus vallását nem, az egy Istent nem.

Christiani ad leones! Zúgta a panem et eirenest áhítózó tömeg, követelte az anyagi érdekeit veszélyeztetve látó többféle társadalmi osztály; örömmel hallotta az elpuhult, laza erkölcsű előkelő világ és szenvedélyes dühvel teljesítette kívánságukat a többisteniség hitére fölépített korlátlan császári hatalom, mely Krisztusban és követőiben a maga istenségé-

Az ünnepély fénypontját dr. Kopp Tibor főgimnáziumi tanárnak alkalmi beszéde alkotta. A nyitrai főgimnáziumnak ez a jeles szónoki tulajdonokkal bíró és kitűnő képzettségű tanára, széles alapon vázolta a Nagy Konstantin császár idejében uralkodott állami és társadalmi állapotokat, — Krisztus vallásának megjelenését az akkori világ mozgalmainak porondján s megkapó erővel rajzolta meg azt a hatalmas befolyást, melyet a kereszténység a jobb és nemesebb élet után sóvárgó lelkekre gyakorolt.

A zajos és osztatlan tetszéssel fogadott, eszmegazdag beszédet lapunk mai tárcá rovatában közöljük.

Még a pápai himnusz eléneklése következtet a vegyes énekkar fölényesen szép előadásában s ezzel a lélekemelő diszgyűlés véget ért.

Az ünnepi felvonulás.

Mialatt a főgimnázium tornatermében rendezett ünnepély lefolyt, a Szent László-téren 6-8000 ember gyűlt egybe, akikhez az ünnepélyről kijött közönség is csatlakozott s ez a nagy sokaság menetbe sorakozva a város főbb utcáin át felvonulást tartott. A rendezőknek nem kis fáradságukba került a rengeteg résztvevőt a menet sorrendjébe beilleszteni, de az egyletek vezetőinek segítségével sikerült a menetet programszerűen összeállítani. Legelőször az ifjúság haladt, azután a tűzoltóság következett az egyletekkel. A leányifjúság és a nőegyletek közé volt beékelve a zenekar, azután egy fél díszszázad következett, mely mögött hatalmas nagyságú keresztet és keresztjellel ékesített zászlót vittek. A papság sorai után ismét egy fél díszszázad lépkedett, ezt követte a tisztikar, a hivatalok képviselői és egyéb az egyesületekhez nem tartozó résztvevők.

A fáklyák és lámpionok fénye mellett haladó menet a Tóth Vilmos utcán át a Kossuth-térre vonult, ahol a Mária-szobor körül helyezkedett el. Itt a főgimnáziumi ifjúság a Himnuszt énekelte el, mely után Lelley Jenő dr. ügyvéd, a kath. kör igazgatója, messze hallható érces hangon a következő ékes, szónoki alakzatok és fordulatokban bővelkedő beszédet intézte a közönséghez:

Keresztények!

A Szeretet vallásának, a világ Megváltója isteni tanításának nagy diadalát ünnepli a keresztény világ.

Örömtüzek gyulnak ki a bércék ormán, a völgyek ölén, kastélyok tornyán, szerény

kunyhók ablakán s az öröm áldozatának tiszta, fehér füstje büszkén száll — áttörve a felhők kárpitján — föl, föl a mennyei Igazság örök trónjának zsámolyához.

Es ennek a nagy, embermilliók szívéből fakadó büszke diadalünnepnek káprázatos fényéből pompásan, fenségesen ragyog fel a krisztusi tan egyszerű jelvénye: a kereszt!

A kereszt győzedelmét, dicsőségét zengi áhitattal milliók ajaka, azét a keresztét, amely százados kegyetlen elnyomatás után ezerhatszáz évvel, tizenhat hosszú évszázaddal ezelőtt emelkedett fel újból isteni pompájában s lett a nyomorúság rettegett pellengéréből, a katakombák titkos áhitatának rejtett jelvényéből az emberiség örök vezéreszméje, annak a nagy, szent, isteni tannak kifejezője, amelynek égi ereje a kereszt jeléből kisugározva, népeket nemzeteket, milliókat teremtett, tartott fenn és ihletett meg a világtörténelem nagy küzdelmei számára.

Am a kereszt dicsőségének ege sem volt mindig felhő nélkül való!

Hiszen tudjuk, hogy az emberi nem Üdvözítőjének fenséges tanítását s e tanítás szintiszta erkölcsi erejét retteggő bűnös, gonosz indulatok mily bőszerű erővel fogták kezét, hogy megpróbálják elfojtani, kiirtani azt, mert romlásra, bűnre alapított társadalmakat féltették égi tisztaságától, isteni fényétől!

Az erkölcsi züllésben, a lelki sötétségben élő, a zsarnokság okozta pusztulásnak lejtőjén lefelé zuhanó, egykor hatalmas Róma, vadállati kényuraival elpuhult, romlott társadalma élén a legszörnyűbb eszközöket, a legválogatottabb kínzásokat készítette elő s vette foganatba páratlan kegyetlenséggel Krisztus népének elpusztítására, a kereszténység teljes kiirtására.

Vértanuk ezrei áldozták fel életüket a hit oltárán s az ő kihulló vérük minden csöppje egy-egy új, titkos palántáját táplálja a szörnyű üldözés dacára is rohamosan hódító kereszténységnek.

Es miként az Ur, akit hiába tettek sírba, hiába hengergettek rá mázsás kölapot, úgy az ő tanítása is, hiába szorították durva erőszakkal a katakombák sötét mélyére, hiába döntötték rá a kegyetlenkedés nehéz szirtjeit, mégis — föltámadott!

Ezerhatszáz esztendeje annak, hogy a keresztény vallás Konstantin római császár parancsából hosszú üldözés, elnyomatás, kimondhatatlan sanyargatás után teljes szabadságát visszanyerte és fenséges szárnyalással foglalta el azt a helyet, kezdte meg azt a nagy munkát, amelyet számára az isteni gondviselés kijelölt.

A katakombák sötét világából támadott, rajzott elő a keresztény vallásnak az a hitben kipróbált, lélekben megedzett hatalmas tábora, amely az isteni sugallat szavát követve nyomban elindult, elszéledt, utaltan

rengetegeket, ismeretlen vidékeket, rejtelmes világokat hódítani meg a kereszt égi tanai számára.

Es a Szeretet, a Hit és Igazság e fenséges jelvénye előtt varázsszóra hullanak porba népek, nemzetek, hajtván büszke homlokot!

Az pedig, ami a kereszténység terjedésének nyomán támad, égi csodával határos.

Máról-holnapra alakul át az emberiség, kibontakozik a vadság, kulturátlanság, az erőszak és ököl világából, jut a civilizáció, a szépnépek, a jónak a nemesnek megismeréséhez.

A krisztusi szeretet tanítása előtt nincs határ, nincs akadály, futó tűzként, magasra csapó lánggal terjed el az egész világon, fénybe besugároz, melege behatol a legrejtettebb zugokba is, új életet, új világot teremtve, amely a réginél tisztább, nemesebb, emberhez méltóbb: a lélek világát!

Es a nagy átalakulás után az emberiség vezéreszméjévé vált keresztény hit, keresztény erkölcs és keresztény világnézet évszázadokon át mutatja az emberiség számára azt az utat, amely az erénynek örök ösvénye és mutatni fogja jövőendő évezredeknek át mindaddig, amíg a világ világ leend.

Valóban: a kereszténység tanítása évszázadok múltán ma is népek millióinak szívében, lelkében ég örök, olthatlan lángolással s e lángolás fényénél fenséges méltósággal áll a kereszt megdönthetetlenül s csupán kishitűség, gyáva esüggedés félteti, gonoszság, elvetemültség óhajthatja megdőlését.

Az emberiség megváltásának, a hit magasztos eszméjének e megszentelt jelvényéhez, a kereszthez járultunk ma ide, hogy büszke vallást téve hitünk szilárd, megdönthetetlen voltáról, hogy szívünk, lelkünk oltárának égő tüzet hozva ide áldozatul, ünnepeljük Krisztus keresztjének apoteozisát!

Szálljon ez ünnepen lelkünk forró, őszinte fohásza az egek Mindenható Urához, esedezzen leborulva a jóság és kegyelem örök forrása előtt keresztény hitűnk dicsősége és diadaláért, ihlesse meg milliók szívet, lelkét e diadal fenséges eszméje s az ennek nyomán támadt nemes lángolásból fényesen, az Eszme diadalát hirdelve sugározzon elő a kereszt felmagasztaltatása!

A valóságos tapsorkánt keltő beszéd után az ifjúság egy Mária éneket adott elő s ennek hatása alatt Maczák Sándor főgimn. VIII. oszt. tanuló lelkes hévvel, szónoki készséggel alkalmi ódát szavalt. A zenekar által kísért pápai himnusz fejezte be az úgyszólván rögtönzött manifesztációt, mely meghatóan szép kielégése volt az uralkodó ünnepi hangulatnak.

A Kossuth-térről a menet a Káptalan-, Vármegye- és Plébánia-utcákon át visszatért

sem a hatalom, sem az élvezetek százféle fajtája, sem a legkülönfélébb filozófiai iskolák tanítása. Azt mondja az athéni Timon a kétségbeesett Septimiusnak: Mindenki keresi a boldogságot; te az élvezetekben, én a gondolkodásban, de mindkettőnk egyaránt köd vesz körül. Tudd meg, nem te vagy az egyetlen, a ki győtrődöl és benned a világ lelke színlődik. Hányan voltak, kik elmondották, a mit Isis papja mondott Olinthusnak: Boldogtalan, elégedetlen ember vagyok. Álszavak bölcsesége törbe esalt; hazugság a ruhám, hazugság a szavam. Vége a pogány istenekbe vetett hitemnek; a fátyol szétszakadt, marcangol a kétség, sötét körülöttem a világ. Ó nyujtsd felém kezedet s ments meg e rémekről. Hányan voltak, kiket a keresztény vértanuk haláltmegvető bátorsága ejtett gondolkodóba és nyitotta meg a keresztény tanok befogadására lelküket.

Es minden kegyetlen üldözés csak növelte a keresztények táborát és erősítette Krisztusba vetett hitét.

„Csak kínozzatok és gyötörjetelek — mondja Tertullianus — minden újabb kegyetlenségtek csak növeli számunkat, mert a vértanuk vére a kereszténység vetőmagja”.

Kilenc véres üldözésen győzedelmeskedett már Krisztus erejével a keresztények lelkes serege, mikor a harmadik század végén Diocletianus került a császári trónra. A hatalmas birodalom könnyebb kormányzása végett társ-császárokat vett maga mellé, létrehozván a tetrarchiát, a négyes szervezetet; ő maga és Maximianus, mint augustusok, Galerius, és Constantius Chlorus mint caesarok álltak a birodalom egyes részeinek élén. Uralkodásának első részében türelmesnek mutatkozott a kereszténységgel szemben, annál rettentesebben érte a már-már reményleni kezdő híveket 303-ban kiadott ama rendelete, a mellyel eltiltotta a keresztény istentiszteletet, elrendelte a szent könyvek elégetését és a keresztény templomok lerontását. Mikor pedig Nikomediában, a császári palotában tűz támadt, ez ürügyül szolgált, akárcsak Nero korában, ama rendeletek kibocsátására, melyek szerint minden keresztényt láncra verve kellett börtönbe zárni és mindazokat, kik a pogány isteneknek nem akartak áldozni megtagadván Krisztust, a legkínosabb halállal kellett kivégezni. És följultak az előző császárok korának leírhatatlan kínzatosai; irtóhadjárat volt ez, nem a keresztények megölése a célja

csupán, hanem a kereszténység teljes kipusztítása. Joggal nevezi az egyháztörténelem ezt az időt a vértanuk korszakának.

Szemtanuja a császári önkény tobzódásának Diocletianus udvarában egy ifju, a nyugati részek uralkodójának Constantius Chlorusnak a fia, Konstantinus. Constantius Chlorus volt az egyetlen a birodalom uralkodói között, ki nem hajtotta végre Diocletianus kegyetlen intézkedéseit. Konstantinus, ki apjának szelidebb irányú udvarában nyerte első benyomásait, derült tekintettel és az ifjúság elfogulatlanságával nézett a világba és így megdöbbentették azok a képek, melyeket a keleti császár udvarában látott és bizonyára tisztelet ébredt föl lelkében a hős keresztények iránt, kiket a Kelet mutatott. El is árulhatta érzelmeit, mert a császári udvar intrikáinak veszedelméből visszasietett apjának udvarába, kinek halála után ezt az ifju Konstantinust kiáltották ki a katonák a nyugati részek uralkodójának. Lelkülete trónra lépésekor már határozottan hajlott a kereszténység felé, kedvezett is nekik, mialatt a birodalom többi részeiben Diocletianusnak a trónról való lemondása után is folytatódott a keresztényüldözés, főleg a zsarnok hajlamú

a Szent László-térre, ahol feloszlott. A közönség pedig egy felejthetetlenül magasztos nap emlékeivel ment szét, hálával szívében azok iránt, akik ezt a ragyogó ünnepet rendezték. Ezek közül különösen a rendező bizottságot kell kiemelni, melynek élén Csillaghy Györgyné úrnő a keresztény nőegylet elnöke, Jeszenszky Alajos prelátnak-kanonok, a kath. kör elnöke és Szida Kálmán prépost-plébános állottak. Az ő nemes buzgalma, nagy fáradásuk minden várakozást felülmúló sikert eredményezett s az ünnep hatásai által, a szívekben áldásos hitéleti missiót töltött be.

Ujdonságok.

Püspökünk az egyházmegyei alapnak. Gróf Batthány Vilmos megyés püspök úr arra való tekintettel, hogy a nyitrai egyházmegye alapját az utóbbi időben felmerült nagymérvű kiadások, különösen templom-építések rendkívüli módon igénybe vették, az alap segélyezésére állampapírosokban 22 ezer koronát adományozott, mely összeg a fenkölt lelkü adományozónak neve alatt mint egyházmegyei segélyalap fog kezeltetni és a törzalap céljainak elősegítésére fog szolgálni.

A hercegprímás a papi nyugdíj-alapnak. Dr. Csernoch János hercegprímás az esztergomi papi nyugdíjgyűlés legutóbbi közgyűlésén 50.000 koronás adománnyal járult hozzá főegyházmegyéje papságának nyugdíj-alapjához, most pedig 50.000 koronát adományozott az alap tőkájének gyarapítására. A hercegprímás így már 100.000 koronát adott ebben az évben erre a nemes célra.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Feszprémi Odón miavai járásbírói betöltésére szakdíjnyelvet jelenlegi alkalmazása helyén betöltésére irnokká nevezte ki.

Főispáni látogatás. Craus István főispán f. hó 21-én meglátogatta a nyitrai számbokrési főszolgabírói hivatalt és a községi hivatalokat, melyekben vizsgálatot tartott. A főispánt a járási hatóság nevében Szpál József főszolgabíró, a község részéről Reisz István bíró üdvözölte. A tanítói testület üdvözlését Ginzéry Nándor igazgató-tanító tolmácsolta.

Doktorrá avatás. Szendrő Antalt, szombathelyi kir. törvényszéki joggyakornokot, Szendrő Antal vágváraljai kántortanító fiát, f. hó 22-én a budapesti tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Hymen. Dr. Lange Iván treneseni törvényszéki jegyző f. hó 24-én esküdtött örök hűséget Zelenay Sáriknak Zelenay Sándor Trenesen város főjegyzője leányának.

Maximinus és Maxentius országaiban. Konstantin uralkodásának első éve nem mulhattak el belső lelki harc nélkül. Érezte, hogy reá hárul a nehéz feladat, hogy a birodalmi kormányzat irányát a kereszténység javára megfordítsa. Keresztény érzelmeinek fejlődésére vall azon ténye, hogy nemesak a saját országaiban kedvezett a keresztényeknek, hanem tiltakozott a többi uralkodók keresztényüldöző politikája ellen is. Maxentius, ki Itália és Afrika fölött zsarnokoskodott, nem térte Konstantinus beavatkozását, de emellett egyéni nagyraívágása is oka volt annak az elhatározásának, hogy Konstantinnal végelegesen leszámoljon. És a csata a pons Milvius mellett a két világnézet, a kereszténység és a pogányság döntő csatája lett, mikor Konstantinnak a döntő csata előtt megjelent az égen a kereszt, a mely az égi jel nyomán másnap már ott tündöklött a sasok helyett 100000 katonai zászlaján és amit a fényből szőtt égi kereszt jelzett: „In hoc signo vinces”, e jelben fogsz győzni — beteljesedett. Százezer lelkes harcosa letiporta a pogány Maxentius társaságát kétszázezer harcossát, a vert had vadul vonult vissza a pons Milviuson át, maga Maxentius is ott pusztult el

Több munkatársunknak lapunk jelen száma részére küldött tudósítása térszüké miatt nem jelenhetett meg, de jövő számunkban hozzuk. — A kik még nem értesítették lapunkat a törvényhatósági választásokról, sziveskedjenek tudósításaikat beküldeni.

Alaptalan hírek. Az utóbbi hetekben a fővárosi lapokban különféle hírek jelentek meg a kalocsai érseki szék betöltéséről. E hírek, mint biztos forrásból tudjuk, nem egyebek üres találgatásoknál s minden alapot nélkülöznek.

Uj alapítványi hivatal. Dr. Csernoch János hercegprímás a székesfőkáptalan közreműködésével Esztergomban kegyes alapítványi hivatalt szervezett, a főegyházmegyei alapítványok kezelésére. Az új hivatal tisztviselőit a hercegprímás a főkáptalan előterjesztésére a mult napokban nevezte ki, még pedig dr. Sebők Ferenc m. kir. adótitiztet főkönyvelővé, Schönbeck Ignác főkáptalani uradalmi intézőt pénztárnokká, Pétschner István hercegprímási irodai s. tisztet és Szalva Ferenc főkáptalani hivatalnokot irodatiszteké.

Tanítói áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Simai Sándor nyitrai fői állami elemi iskolai tanítót a keselymezői, Vendelin Sándor miavabrezóvölgyi állami elemi iskolai tanítót a pusztavérszi, Dóró Vendel széplhelyi állami elemi iskolai tanítót a nyitrai fői állami elemi iskolához helyezte át.

A vasárnapi ünnep résztvevői. A mult vasárnap tartott Konstantin-ünnepen a nyitrai városi hölgyek és urak többen működtek közre, a kiknek jelentékeny részük volt a nap fényes sikerében. A közreműködő hölgyek és urak névsorát a következőkben adjuk. Az énekarban résztvettek: Babóthy Olga, Csemniczky Ilonka, Cserenyey Annus, Erdős Sári, Felner Mici, Lilberger Vilmosné, Hauer N., Hauser Hermin, Miksik Edit, Paluska Mariska, Pipberger N., Simonffy Margit, Verébely Gézáné úrnők és úrhölgyek. Bellák Kamill, Dérlaki János, Glosz Adolf, Holló Imre, Jakubovich Sándor, Kapsz István, Dr. Kolos József, Pazsitka Vilmos, Dr. Pataki János, Rektory Gyula, Testéry Károly urak. — A zenekarban közreműködtek Stetka Teofil karnagy vezetése alatt Csonka Mihály, Filberger Vilmos, Roch Gyula, Stupka Antal, Szimon N. urak. A főgimnáziumi ifjúság sorából: Káliz Béla és Jenő, Rasskó Károly, Simonffy Zoltán. — A nyitrai városi zenekarokból Jónás József és Machó N. nyújtottak értékes segítséget az ünnepi zenekar megerősítésére.

A közreműködő főgimnáziumi ifjak közül, a kik ügyességükkel általános feltűnést keltek, ketten, úgymint Káliz Béla és Jenő Naranecics Júlia úrhölgy tanítványai. Töle sajátították el azt a szabatos és biztos zongorajátékot, mely ezt a tehetséges két tanulót már most is virtuózus zenei előadásokra teszi képessé, a mit Beethoven Egmond-nyitányában

volt alkalmunk tapasztalni. Naranecics úrhölgy jogos büszkeséggel tekinthet derék tanítványaira, mint hosszú és fáradtságos működésének egyik kimagasló eredményére.

Iskolai ünnepély. A nyitrai róm. kath. polgári leányiskola f. hó 22-én fényesen sikerült ünnepélyt rendezett a katolikus vallás folszabadulásának 1600 éves emlékére. A zsúfolásig megtelt díszterem közönségén mélyeséges érzelm vett erőt, mikor az énekar a gyönyörű Pápai himnusszal megadta az ünnepély alaphangulatát. Katolikus érzésünk csak fokozódott, mikor Bucsnányi Róza elszavalta Kiss Menyhért remek alkalmi költeményét: In hoc signo vinces. Ezután Német István intézeti igazgató mély történelmi tudással ismertette a kereszténység nyomasztó helyzetét 313. előtt, majd lelkesedéssel és élénk színekkel rajzolta a keresztények kivonulását a katakombákból, hogy most már nyiltan, szabadon építsék nemesak a vallásos áhítatnak, hanem a 2000 éves keresztény civilizációnak is a bazilikáit, márvány templomait. N. Konstantin megadta a szabadságot, de mi ma szabadok vagyunk e? Ha a kereszténység szabadságharcához hozzá akarunk járulni, úgy építsük fel életünket a kat. vallás alapján és pártoljuk a kat. irodalmat és sajtót. A nagy tudással előadott ünnepi beszéd mély hatást tett a közönségre. Következett Hörl Gyula S. J. dalmúje: Jézus Krisztus a századok királya. Ennél alkalmasabbat és szebbet aligha talált volna a rendezőség ezen ünnepélyes alkalomra. A meleg bensőséggel előadott szavaltatok és remekül sikerült élőképek felejthetetlen benyomást gyakoroltak a hallgatók lelkére. Ez legyen a rendezők és szereplők legszebb jutalma, akik nem fáradtak hiába.

Egy jelenolt.

Halálozás. Dr. Krémer Gyula nyitrai kir. törvényszéki bíró hosszabb szenvedés után életének 49. évében Nyitrán elhunyt. Temetése f. hó 27-én ment vége nagy részvét mellett.

Pollák Izidor ügyvéd, a nyitrai keresk. és hitelintézet nyug. vezérigazgatója és igazgatósági tagja f. hó 26-án meghalt.

Weisz Sándor m. kir. járási állatorvos rövid, de súlyos betegeskedés után f. hó 24-én Nyitrai számbokrési életének 44-ik évében meghalt. A tevékeny és a közügyek terén is érdemes munkásságot kifejtő állatorvost f. hó 25-én temették széles körökben megnyilatkozó részvét mellett.

Kupezs Rezső főmérnök, a zsolnai segélyegylet elnöke, életének 71. évében Zsolnán elhunyt.

Markovics Ferenc nyitrai perjesi plebános hosszas betegeskedés után elhalálozott. A boldogult Úrményben is működött mint s. lelkész.

Blaha szül. Juricsék Aloysia 68 éves korában Várnán meghalt. A boldogultban Blaha Antal alsómarikói plebános édes anyját gyászolja.

Nyugodjanak békében!

a Tiberis hullámaiban. A kereszt jelében győző Konstantin császár pedig diadallal s a zsarnok Maxentiustól felszabadult lakosság leírhatatlan öröme közt vonult be Rómába, megsemmisítvén a zsarnok Maxentius rendelkezéseit s néhány hónap mulva Milánóba menvén 313-ban kiadta világtörténeti jelentőségű rendeletét, amellyel biztosította a kereszténység szabadságát a római birodalom egész területén.

Szabaddá lett a kereszt, amellyel csak titkon jelölhette meg magát a halálra keresett ember; amely ellen fanatikus kitartással folytattak harcot a császári hatalom birtokosai; szabaddá lett a kereszt, amely kénytelen volt három századon át meghúzódni a katakombák mélysegeiben titkosan. A milánói rendelet által szabaddá tett keresztény eszme diadallmasan vonult be az egyén és tarsadalom lelki világába, hogy az emberiség életét megnemesítse a szeretet által, értékessé és céltudatosá tegye az ember fensőbbrendű hivatásának ébrentartása által, beoltva lelkébe a földi lét folytatásának, a halhatatlanságnak, az Istenben való egyesülésnek, az örök kévalóságának a gondolatát.

A kereszténység szabaddá tételének ezen fordulópontján nem vesszük észre Konstantin-

nak emberi gyarlóságait, mert nem engedi észrevenni az a fényzőn, mely fenséges alakját körülsugározza a kereszténység szabaddá tételének világtörténeti jelentőségű nagyszerű ténye által, hanem hálás kegyelettel gondolunk a kereszt császárjára, mert megértette a Gondviselés jelét és volt benne erő, hogy a mit a lelke helyesnek ismert föl, azt hatalmának fölhasználásával meg is valósítsa.

De mindemellett van-e valaki közöttünk, aki a keresztény gondolat diadalra jutását tisztán emberi műnek tulajdonítaná? Ha Krisztus győzedelmeskedni tudott a halálon, hiába tették agyongyötört testét a föld üregébe, győznie kellett annak a tannak is, amelynek gondolata a halálon győzedelmeskedő Istenembertől megalapozva terjedt el e világban, hiába akarták visszaszorítani a föld üregébe, a katakombák mélysegeibe.

Azt mondja a keresztfa alatt a centúrió, a pogány centúrió, látva a csodás jeleket, „Ez valóban Isten fia volt”. És mi keresztények, kik tanui vagyunk a kereszténység kiirtására irányuló háromszázados gyilkos küzdelemnek, mi keresztények ne mondhatnók benső, igaz hittel: Ez nem tisztán emberi mű, ez az Isten műve volt.

Törvényhatósági választások.

F. hó 27-én folytak le Nyitra megyében a törvényhatósági bizottsági tagválasztások. Megválasztottak: Nyitrán I. II. ker. Dr. Gyürky Géza, Palásthy Vilmos; III. IV. ker. Gyulai Mihály, Ronchetti Oszkár. Ersekujvárott I. ker. dr. Hüekl Ernő, II. ker. Ficza József, Török István, Steiner Gyula. Tormoson Czoher Kálmán, Sustek Imre, Pogrányban Karsay Imre, Vágújhelyen dr. Angyal Lajos, Nagymőkén Verő Jenő, Vinkler József, Verbón Bobok Géza, Felsőzerdahelyen Kochanovszky György, Krakoványban dr. Kákonyi Gyula, Sillaba Béla, Szeniezén dr. Kostyál Miklós, dr. Schubert Zoltán, Horesin Antal, Tarnokon Klapetek Ferenc, Radosnán Pulmann Andor, Varga György, Felsőcsitáron dr. Kieska Emil, Lelkes Zsigmond, Nyitraúváron Belák József, Dosztál N., Kinorányban dr. Skrabik Andás, Nyitraivánkán dr. Pullmann János, dr. Tóth Károly, Szabó István.

(Folyt. köv.)

A nyitra megyei törvényhatósági választásokra vonatkozólag a nyitrai szomszédok köréből a következő érdekes közleményt küldte be tudósítónk:

A kinorányi megyebizottsági tagválasztás különös érdeklődést keltett, mert ott nem csupán két ellenjelölt, hanem két politikai nézet küzdött egymással oly szöges ellentétben, aminő a vármegye egyetlen más kerületében sem fejlődött ki. A munkapárti urak csak nem tudják feledni a Kinorányban megtartott fényes ellenzéki gyűlést! Annak az értékét akarták most devalválni és ezzel elhatározó csapatot kivántak mérni a nyitrai szomszédok szintjére néppárti kerületnek legkitartóbb gárdájára. Ezért lépett fel a nyitrai szomszédok főszolgabíró, Szpál József annak ellenére, hogy régebbi megyebizottsági tagsága még érvényben van. Ha valaki, a járási főszolgabíró az, aki a siker reményével mehet bele bárhol is a választási küzdelembe. De a számítás ezuttal balul ütött ki. Dr. Skrabik András szent székely jegyző 153 szavattal szemben Szpálra csak 31 szavazatot adtak le. Ettől az eredménytől megkímélhetők volna magukat és jelöltjüket azok, akik Szpált felléptették.

A vidék választói hívek maradtak meggyőződésükhöz és ezen felül a közéleti felvilágosultságnak ritka tanujelét adták. Midőn Skopocz István választási elnök az eredményt kihirdette s a választók örömmujongása elült, egy régi hí néppárti választó elkialtotta: „Eljen Szpál főbíró is, de mint főbíró éljen!” És a

Emberi szem nem bírja a nagy fényt sokáig; a háromszázados üldözés végét jelentő égi kereszt fényéből tekintsen a mi lelki szemünk a Golgota keresztjére. Minő elhagyott volt a Golgota keresztjének nagy szenvedője 19 századdal ezelőtt és hány millió és millió lélek sovárgása, szive vágya száll ahhoz a kereszthez azóta. Az Istenember ajka elnémult már, de tizenkilenc század története tanúsítja hangosan, hogy az emberiség a szent kereszt tanítását az életben megvalósítva járhat csak azon az úton, mely a földi és az örök élet boldogságához elvezet. Nagy Konstantin csak hitte, hogy a szent kereszt jelében győzni fog és nem vonakodott e jellel harcolni meg harcait, mi keresztények, kik nemesak hisszük, de tudjuk, hogy csak e jelben győzhetünk életünk harcában, mi vonakodnánk kialakítani magunkban a szent kereszt szellemét, mi vonakodnánk a kereszt jelével felvenni a harcot a Nérók és Maxentiusok most sem pihenő, bár más fegyverekkel harcoló utódai ellen?!

Századok letűntek, eszmék értéknélküliek lettek, halhatatlanoknak hirdettek művek nyomtalanul elpusztultak, de a kereszt eszméjének értéke soha el nem vész, hanem vigasztalón és ha kell, buzdítón hirdeti Krisztus keresztje ma és örök időkön át: E jelben a győzelem. In hoc signo vinces!

néppárti választók járásuknak fejét mint ilyent, de csakis mint ilyent szívesen éljenezték meg. Reméljük, hogy a vidék népének ez a politikai érettsége fog annyira imponálni a főbíró urnak, hogy ő is tud majd különbséget tenni a választási mozgalmak és a közigazgatási élet között és hogy az ígéretek, melyeket mint jelölt tett, igyekezni fog megvalósítani, ha nem is mint a kinorányiak megyebizottsági tagja, de mint a járás első tisztviselője.

Trencsén megyében f. hó 20. 21. és 22-én folytak le a megyebizottsági tagválasztások. Megválasztottak Felsőmotesiezen Gábriel Sándor, Pelikán Adám, Dubravszky Károly, Fenyvesszoroson Bádik József, Lehoczky Pál, Priborszky Ferenc, dr. Wix Mór, Obesztreczén Gily Éde, Greben János, Paulik István, Zányiczky Gábor, Karásznón Kardoss József, Lieszkovszky Rezső, Kiszuczaujhelyen Cselkő Béla, Lange Pál, Missik Károly, Budatinban Czvinesek János, Bélik Mihály, Miskolezy István, Zsolnán dr. Stern Rezső, Kúthy Sándor, Zsolnabánfalván Blazsek Lajos, Tvrdy József, Murin Mátyás, Nemes Manó, Nagyrónán Koszecz Ernő, Gyuris György, Deményben gróf Pongrácz János, Gramantik György, Turesek József, Nagyudván Blaha Antal, Gontko Ignác, Bolesón idb. Diera Ignác, Pastyinszky Ferenc, Törnadasdon Ilewsel Győző, dr. Schichtanz Ignác, Szpuszta István, Trencsénben Ucsnay Ernő, Jureczky Iván, Vágszabolcson Bucsó István, Zelenay Sándor, Nemák Titusz, Morva mogyoródon Szőnyi Hugó, Buday József, Bánban Zamaróczy János, Kapsz János, Zayugróczon Riesz Károly, Szlauka Károly, dr. Domaniczky Gábor, Dohnányi Gusztáv.

Főúri vadászat. Komjátról írják lapunknak: A komjáti hitbizományi uradalom új birtokosa Nemes János gróf és felesége Csáky Natália grófnő november 21-én és 22-én nagy hajtóvadászatot rendezett. A vadászatot résztvevő Nemes Albert gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Csáky Károly gróf, Harkányi Sándor báró, Szalauzky Gyula v. b. t. t. trencsénmegyei főispán, Csáky Géza gróf és felesége, Nemes László gróf, Seethal Ferenc, dr. Rabár Endre kir. közjegyző, Forster Dezső báró, Dióssy Imre országgyűlési képviselő, Cereek Ferenc tábornok, Szűts András miniszteri osztálytanácsos, Bethlen József gróf, Révay Simon báró és felesége. Terítékre került 2455 nyúl, 756 fogoly és 19 fácán.

Konstantin-ünnep Ersekujvárott. Az ersekujvári Női Kongregáció a kath. egyház szabadságának 16 százados jubileuma alkalmából 1913. nov. hó 29-én a Flenger-intézet dísztermében Konstantin ünnepet rendezett, melynek műsora a következő volt: D. e. 9 órakor a plebánia templomban ünnepélyes szentmise „Te Deum“-mal. Reimann-féle misét éneklik a Flenger-intézet növendékei. Följárnásra Gounod „Ave Maria“-t Nagyfalusi Ilonka énekli. Délután 5 órakor: 1. Pápai himnusz. Énekli a Kath. Kör és a Női-kongr. vegyeskara. 2. Megnyitó. Tartja Erhardt Viktor, a kong. elnöke. 3. a) Bethoven: Rondó az I. Szonátából. b) Matheson: Air. c) Händel: Bourrée. d) Bocherini: Menuett. Zongorakísérettel hegedűn játsza Hollósi Sándor mív. mérnök. 4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Noszkay Odón főgimn. tanár. 5. a) Cherubini: Ave Maria. b) Frigyes Sándor: Esti dal. Énekli dr. Gyurmann Dezsőné. 6. Fehér köntös legendája. Krüger Aladártól. Szavalja Övedi Jánosné. 7. Diadalmas halál. Kis opera. Az előadást némi változtatással vasárnap d. u. 5 órakor megismételik.

Gvadányi-ház. Említettük már, hogy a szakolcai áll. el. iskola gondnoksága állást foglalt az új iskolai épület hiányos tervezete ellen. A minisztérium elé terjesztett állásfoglalásnak megvolt az eredménye, mert Bábólay József budapesti műépítész a minisztérium megbízásából f. hó 22-én Szakolcára érkezett, hogy a gondnokság kívánalmainak meghallgatásával új tervet készítsen az iskola részére. E szerint az iskola a Gvadányi-ház tágas udvarán fog épülni, ahol jelenleg a mellék-helyiségek vannak s melynek méretei elegendő helyet biztosítanak az épülő iskolának. Hire jár, hogy a Gvadányi-házat ez az újabb tervezet épségben megtartja. E szándék véglegessége felől egyébként nincs biztos adatunk. A Gvadányi-kör eddigelé még nem foglalkozott az ügyvel.

Az egebli gázkutatás. Egebellen Szmolka Nándor főbányamérnök az állam megbízásából az elmúlt napokban vette át a bécsi Trautzl-féle cégtől a gázkutató telep gépfel-szerelését. A legutóbbi hét elejéig 110 méter mélységig haladt a munka, a hét végeig 150 m.-re van kilátás. A jelenlegi „öblögető fúrás“ úgy történik, hogy vizet szorítanak a széles átmérőjű vasesőbe, melynek alsó végénél az ütőfúró működik, a víz felszedi a feltört talaj-részeket s az ütőfúró alsó részén lévő nyíláson keresztül ismét felfelé szökik a talaj felszínéig, a hol azután esőveken elvezetik. — Az elmúlt hét folyamán a munkálatokat egy hollandiai áll. mérnök is megtekintette egy ottani képviselő társaságában, akiket kormányuk ily kutatások tanulmányozására európai körútra küldött ki.

Betörés. Zoboron, a kőbánya mellett Véghe János tulajdonát képező hajlékba és pincébe a napokban ismeretlen tettesek betörték és a pincében levő bort megdézsmálták. Miután pedig magukkal nem vihették a bort, a hordókat betörték s a bort kifolyatták.

Talált tárgyak. E hó 21-én egy pénztárcát, 21 kor. 90 fillér pénzzel és egy zseb-kést, 23-án pedig egy arany fülbevalót találtak. Atvehetők a rendőrségen.

Közgazdasági tanfolyam Nyitrán. Mult szombaton folyt le a városháza nagytermében a közgazdasági tanfolyam első, megnyitó előadása nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. Nemesak iparosok, vállalkozók, kereskedők s banktisztviselők vettek részt, hanem közigazgatási és városi tisztviselők, ügyvédek, bírák stb. Ezért azt az örvendetes jelenséget szegezhetjük le, hogy a nyitrai társadalomban is megindult a vágy a közgazdasági élet bonyodalmas és sokoldalú kérdéseit közelebbről megismerhetni. Nem vártuk, hogy az első alkalommal az érdeklődés tényleg ennyire nyilvánul meg s ezért kellemes meglepetéssel jegyezhetjük fel, hogy a vármegye képviselőjében dr. Gyürky Géza alispán jelent meg, a kir. törvényszéket dr. Nyékhegyi Lóthár elnök képviselte. Nyitra városát a polgármester távollétében Markovich Sándor és Gyürky Ferenc főjegyző helyettesítették. Ott láttuk még Dobák Géza és Róth Kornél törvényszéki bírákat, Benes Ottó az osztrák-magyar bank főnökét, Herberth János takarékpénztári főkönyvelőt, Gyulai Mihály városi mérnököt, Bieliczky Elek elemi isk. igazgatóját, Erdős Akos banktisztviselőt, Baksy Dániel adótárnokot, dr. Szathmáry István tb. vármegyei főjegyzőt, Sándorházi Lajos a gazd. egyesület titkárat, Ronchetti Oszkár tűzoltó parancsnokot, Erdélyi Lipót az izr. elemi iskola igazgatóját, dr. Neumann Lajos, dr. Hecht Albert ügyvédek stb. Természetes, hogy a magántisztviselők, a kereskedő és iparosoktól számos tagjai is jelentek meg. A tanfolyamot Bozhorn Vilmos keresk. tanácsos, a nyitrai kereskedőkör elnöke nyitotta meg, rövid, de tartalmas beszéddel. Üdvözölte a megjelent hatóságok képviselőit s köszönetet mondott a pozsonyi keresk. és iparkamarának, amelynek érdeme, hogy az első közgazdasági tanfolyam Nyitrán megvalósulhatott. Az elnöki megnyitó után dr. Wolff Gerő, a pozsonyi keresk. és iparkamara érdemes és agilis titkára magyarázta meg a közgazdasági tanfolyam célját és programját érdekes előadásban.

Rámutatott, hogy a közgazdasági élet rohamos fejlődése napról-napra nagyobb és szigorúbb igényekkel lép fel az ezen pályán működőkkel szemben, tekintetbe véve pedig, hogy a magyar iparosok és kereskedők, sajnos különösen elméleti tudásban visszamaradtak, kívánatos, hogy ezen a vonalon pótoljuk a mulasztottakat s vétezzük fel közgazdasági ismeretekkel azokat, akiknek erre elsősorban szükségük van. De kimutatta azt is, hogy nemesak a közgazdasággal szorosan foglalkozóknak kell minden irányban ismerniük saját mesterségük esz-ját-binját, hanem azoknak is, akik élethivatásuknál fogva szoros összefüggésbe jutnak a közgazdasági élettel. Előadó ecsetelte a pozsonyi kamara azon mozgalmát, hogy a Pozsonyban felállítandó egyetemen a kereskedelmi és magángazdasági tudományoknak tanszék kreáltassék. A közoktatási minisztériumban visszhangra talált ez a hasznos gondolat s felhívta a kamarát, hogy tanulmányozza ezt a kérdést s tegyen erről részletes előterjesztést. E célból indult tanulmányútra Németországba

és Svájcba az előadó-titkár. Zürichben a tudományegyetemen a kereskedelmi és magángazdasági tudományoknak már évek hosszú sora óta állítottak tanszéket s a hallgatók tarkítva vannak oly közigazgatási tisztviselők, bírák és ügyvédekkel, akik szükségesnek tartják ismereteiket ezen a téren bővíteni. Németországban ezen irányzatnak erős lökést adott maga az igazságügyi kormányzat, amely elrendelte, hogy a közigazgatási tudományok iránt fogékony és érdeklődő bírák turnusokba beosztva, látogathassák az egyetemet s e célból egy évi szabadságot élvezhessenek. Frankfurt a/M. és Kölnben, ahol az egyetemnek most vannak alakulóban, úgy segítettek a dolgon, hogy közigazgatási tanfolyamokat létesítettek, ahol elsőrangú elméleti és gyakorlati szakértők tartják meg előadásait. Ezen minta lebegett az előadó-titkár előtt s ennek nyomán rendezti a pozsonyi kamara itt Nyitrán az első ilyen irányú tanfolyamot, amilyent tudunkkal Magyarországon még nem tartottak meg sehol.

A figyelemmel hallgatott bevezető után, dr. Biringer Ferenc vm. főorvos tartotta meg előadását „A táplálkozás közigazgatási viszonylata a higiénéhez” címen, melynek keretében az élelmi cikkek tápláló értékéről nyertünk alapos felvilágosítást. Az előadó főorvos utalt arra a rossz szokásból eredő életmódra, hogy túlsok *hústáplálékkal* idézünk fel különböző betegségeket. A mai drágaság mellett tehát annál is inkább mellőzhetjük a túlságos sok hús élvezetét, mert hiszen van számos élelmi-cikkünk: főzelékek, tejtermékek és gyümölcs, melyeknek tápértékük egyenlő a hússal s amellyel egészségünkre előnyösebb összetételűek, s így anyagi gondjainkat is kisebbítjük, de egyúttal egészségünket is jobban megvédjük. Ezért kívánatosnak tartja, hogy háziasszonyaink ne csak a főzés művészetét sajátítsák el, hanem hogy némi jártasságuk legyen az egészségtan és vegytanból s így ne csak az izletes ételek összeállítására játszó szerepet, hanem hogy figyelemmel legyenek az élelmi-cikkek tápértékére s azoknak hatására a test egészséges fejlődésénél.

A tetszéssel fogadott előadás után Kuntner Róbert, a pozsonyi felső kereskedelmi iskola igazgatója tartotta meg szabad előadását „A könyvvitel alaptételei” címen. Előadása oly érdekes, oly változatos formában ment végbe, hogy nemcsak szakemberek, hanem a laikus hallgatóság is mohón hallgatta az oly száraznak vélt tárgyat s az elismerés hangja esendült meg minden oldalról, amikor az igazgató előadását befejezte. Bevezetésül kimutatta, hogy a mai gazdasági fejlődésnél mily fontos a könyvvitel alapos ismerete. Kimutatta, hogy a könyvvitel ma már tudomány, mert csakis annak a könyvvitelésnek van értéke, mely tudományos elvek alapján megállapított tételek szerint lesz vezetve. A könyvvitel történeti fejlődéséből kiindulva megmagyarázta az egyszerű (helyesen egyszerű) és kettős könyvvitel közötti különbséget.

A kettős könyvvitel mai tudományos tételét Paciole Lukácsnak, a burgó-san-sepulehrői minorita szerzet egyik tudós tagjának 1494-ben Velencében megjelent művének alapján lettek a mai fejlődés szükségletei szerint megállapítva, ámbar igaz, hogy Paciole perszonaliztikus tana (a számlák személyesítése) ma már elavult s csak kevesen követik, ellenben a többség a matematikai és gazdasági tényeket megállapítva materialisztikus alapon magyarázza a kettős könyvvitel tudományos tételét, mégis állítjuk, hogy a kettős könyvvitel megteremtője az egyszerű olasz szerzetes volt. Az előadó megmagyarázta a kettős könyvvitel előnyeit, mert azzal a vagyonváltozásokat bármikor gyorsan és megbízhatóan állapíthatjuk meg, ellenben az egyszerű könyvvitel csak a vagyonrészek számláit tartja nyilván s így a vagyonváltozást csak fáradtság munka után, anélkül, hogy annak helyességét tudnók bizonyítani, állapítja meg. A könyvvitelés ismeretét figyelmébe ajánlotta a bírálóknak, ügyvédeknek. Hiszen hányszor esik meg, hogy az ügyvéd oly ügyet képvisel, a bíró oly ügyben ítélkezik, amikor a könyvvitelés vitás tételét felett kell dönteni s ilyenkor bizony előnyös, ha a bíró vagy ügyvéd nem szorul a szakvéleményre, vagy annak munkáját felülvizsgálni képes. De szükséges a könyvvitelésben való jártasság azoknak is, akik pénzügyi igazgatási tagjai, akik felelősségteljes állásukban sokszor vagyonukat kockáztatják, ha hozzáértés nélkül, mindent helyesnek ismernek el, amit eléjük terjesztenek. Az utolsó két esztendő bankbukásai ékesen igazolják ezen nézetet. — Ilyen és hasonló gazdag eszmemenet kísérte az előadást, mely a hallgatóságot lebilincselte és szívesen hallgatta volna tovább, ha az óra mutatói nem kényszerítették volna a távozást. Frenetikus taps jelezte az előadó igazgató nagy sikerét s most bizást remélhetjük, hogy a folytatólagos előadás f. hó 30-án vasárnap d. e. 11 órakor (a városháza nagytermében) egy lelkes és nagy hallgatóság jelenlétében fog végbe menni.

Reflektor.

Felhívás a Nyitramegyében lakó nyugdíjas tanítókhöz! (Kéretnek a többi megyei lapok e felhívás szíves átvételére.)

Mi, akik hazánk iránti kötelességeinknek 30—35—40 éveken át híven és becsületesen mostoha viszonyok és körülmények között megfeleltünk, vérző szívvel tapasztaljuk a rólunk való megfélekedést még akkor is, midőn anyagiban minden rendű és rangú tisztviselőknél törvényhozási uton segítve lett. Utontűtően a panasz, hogy nagy a drágaság, nem lehet megélni! Mit szóljunk azonban mi nyugdíjas tanítók, kik az 1907. és 1913. év előtt vonultunk nyugdíjba, s kiknek nyomorúságos díjazásunk és végzett munkánkhoz képest tisztességesen megélni nem, — csak tengődni lehet.

Mintha egy rotációs gép öntené halom-számra, úgy gyűl nálunk a sokféle törvény,

de hogy rólunk nyugdíjas tanítókról is szólana egy két szerény paragrafus, azt hiába várjuk. 1911-ben ugyan Huszár Károly fogta pártunkat az országgyűlésen példaként felhozván, hogy Budapesten egy utcaseprőnek több a fizetése, mint egy nyugdíjas néptanítónak; és általános helyeslés között kérte az országgyűlés támogatását a szegény nyugdíjas tanítók részére, de nem történt semmi. Azóta Zichy János gróf ígérte helyzetünk javítását, — s az is abban maradt.

Túrtünk, vártunk, de most már ugyan csak itt az ideje a cselekvésnek is.

Bizonyára ismerik nagyjából t. nyugdíjas Kartársaim az ez irányban a Kiss Mihály és Társai trenszéni és a hevesmegyei nyug. tanítók által megindított mozgalmat, melyért hála illeti meg őket.

Jelen szerény felhívásom is az általuk kijelölt célt szolgálni akarván, kérem a megyénkbeli t. nyugdíjas Kartárs urakat, szíveskedjenek pontos címüket mielőbb velem közölni azzal, vajjon csatlakoznak-e egy a Minisztériumhoz intézendő abbeli kérvényhez, hogy 1. nyugdíjunk a mai drágasági viszonyokhoz mérten felemeltessék, 2. megfelelő lakbér adassék, 3. hogy vasuti féljegyet használhassunk. Az erre vonatkozó kérvény megírását készséggel magamra vállalom, s három aláírással ellátva vagy a vmegyei Tan-testület Elnöksége útján vagy postán haladéktalanul beküldöm.

Vágborin, u. p. Rákfalú (Nyitra. m.) 1913. november 17-én. Hazafias és kart. üdvözléssel:

Illvay Nándor
nyug. tanító.

Öngyilkosság hozomány miatt.

Folyó hó 23-án este dr. Pártos Ottó fővárosi ügyvéd, aki az Andrassy-ut 70. szám alatt lakott, a Newyork-palotában, dr. Gold Simon ügyvéd lakásán mellbe lötte magát. Eletszélyes sebével a Hercl-féle szanatoriumba vitték. Pártos félévvel ezelőtt nősült, feleségül vette dr. Sztranzky Izidor nyitrai ügyvéd leányát, Margitot. Az ügyvéd nagy hozományt kapott a feleségével, de a hozomány körül viszálykodás támadt, mire az asszony hazautazott a szülőihez. Pártos levelet irt neki és megkérte, hogy jöjjön vissza és találkozzanak még egyszer dr. Gold Simon lakásán, ahol kiegyenlítik majd az ellentéteket. Az asszony megis jött. Vasárnap este találkozott a férjével, akinek szemrehányást tett, hogy csak a hozomány miatt vette őt feleségül. Erre Pártos felállt és a következőket mondotta:

— Mindjárt bebizonnytom, hogy szerelemből vettem feleségül.

Ezzel bement a szomszéd szobába, ahol néhány pillanat múlva revolver dördült el. Amikor a jelenvoltak berohantak, Pártos véresen, eszméletlenül feküdt a szoba padlóján. A súlyosan sérült ügyvédet a szanatoriumban még az éjjel megoperálták, de másnap kiszünetelt.

Hazánk legelső és legnagyobb templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítéset, aranyozás és festéset. :: Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, kereszkek, úrkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése. Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése. Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtéktetés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelt elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom. Ajrjegyzéket ingyen és bérmentesen küldök.

LEWISCH RÓBERT, SZOMBATHELYEN.

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagyár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 31-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló.
Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: **Kramer Adolf és Fiai** tetőfedőpala gyárosok **Nyitra.**

FMKE ünnepély. A szakoleai Gvadányi-kör f. hó 29-én ünnepélyt rendez a F. M. K. E. alapításának emlékére. A műsor sikere érdekében most folynak az ének- és zenep próbák.

Lewisch Róbert egyházi műiparintézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

Vidéki rendelések, 30 koronán felüliek, portómentesen szállítatnak.

Mindenkinek
saját érdeke,

hogyan mielőtt

Mikulás ajándékokat

vásárol, tea-estélyeket, társas vacsorákat rendez, tekintse meg az

„Etna“ drogéria

külön **cukorka-osztályát,** ahol úgy bel- mint külföldi cukorkák, desszertek, cukrozott párisi gyümölcsök eredeti dobozokban, angol töltött Caces minden ízben. Bonbonierek, ajándék-torták stb. stb. kaphatók.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

IRSAI WEISZ JÓZSEF,

„Etna“-drogéria, NYITRA,

Tóth Vilmos-utca 8. sz. (Szarvas-szálloda mellett)

Telefon (interurban) 173.

Színház.

Szezonnyitás.

Szabó Ferenc színtársulata dec. hó 1-én nyitja meg előadásainak sorozatát ebben a szezonban, a *Cigánybáró* reprizével. Thália esernőjei újból megélnékelnek és kezdetét veszi csaknem új játékerővel, kieserült személyzettel a színtársulat működése.

Különös, furesa érzéssel állapítjuk meg, hogy Szabó Ferenc legutolsó ittszereplése óta kieserülte személyzetének nagy részét. Nem

azért, mintha a mult évad személyzetének távozása nagyon fájna nekünk. Nem. Ellenkezőleg, azzal a jóleső reménnyel tekintünk az idei szezon elébe, hogy a társulat régi bajai e csere által megszüntek. Nem akarjuk most a mult sebeit felszakítani, csak odavetőleg akarunk emlékeztetni azokra az okokra, amelyek a színházba járó közönség érdeklődését a multban nem csekély mértékben megcsappantották. Az átkos primadonna hareok, amelyek már mások és másutt is meghozták a maguk férges gyümölcseit; a színtársulat tagjai közt lappangó, s nem egyszer nyíltan is kitérő visszavonás, amely képes esetleg egy jól szervezett társulatot is az erkölcsi, sok esetben az anyagi esőd szélére juttatni, oly tényezők, melyeknek nem szabad egy színtársulat kebelében érvényesülniök. Ennyit megszívlelésül a mult tapasztalataiból.

Szabó Ferenc, amint ezt a kibocsátott jelentésből látjuk, oly programmal kíván ez idényben a nyitrai közönség elé lépni, amely a fejlett izlésű és magasfoku intelligenciával bíró publikumot mindenestre kielégítheti. Felvette programjába a fővárosi színházak sikereiben gazdag darabjait, írónk java alkotásait. Hogy e program meg hozza a megérdemelt sikereket, az kétségtelen, de csak úgy, ha színészeink együtt kívánnak működni a darab írójával, ha minden tudásukat és tehetségüket bele viszik a játékba, ha magas

és művészi igényeket kielégítő, színvonalon álló alakításokat nyújtanak. És itt, szólván Szabó ezidei programjáról, nem mulasztjuk el emlékeztetni azokra az erkölcsi, anyagi sikerrel egyáltalán nem járó léha francia darabokra, amelyek alacsony izlésű publikumnak lévén szánva, semmiesetre sem elégitik ki a fokozottabb igényű s így az igazi műértő közönséget, amelynek ítélete nagy és jelentős kihatással bír az egész színtársulat életére.

Ismételjük: nyugodt bizalommal tekintünk a csaknem újonnan szervezett színtársulat ezidei működése elé, és ha Szabó Ferenc és társulata a művészeti szempontokat tartják irányadókul munkájukban, ha kerülik az utszélt, a ponyvát, ha — mondjuk így színésznyelven — nem „ripacszkodnak“, úgy nyugodt lélekkel számíthatnak a közönség pártfogására, s nem kell majd megéreznüök a színházak most már igazán hatalmas verseny társának, a mozíknak működését.

Telefon.

Vágbori. Dióssy Imre Nyitra, Szmracsányi György Nyitra, Számokréth, Ajtós-Horváth Dezső Vágvese, Brósztyenszky Kálmán Privigyé, dr. Markhot Aladár Vágújhely, dr. Kostyál Miklós Szakolea, Vagydon Árpád Szenicz, Szulyovszky Gusztáv Nagytapolcsány, dr. Fodor Kálmán Galgóe, Rudnyánszky György Verbó, Ersekujvár gróf Teleky József.

Kérelem

Nyitraváros és vidéke közönségéhez!

Miután már az elmúlt husvétüi ünnepek alkalmával is oly nagy számban jöttek a megrendelések, hogy alig voltam képes azokat pontosan elszállítani. Ezen körülményre való tekintettel már most felkérem a n. é. közönséget, hogy a közelgő karácsonyi ünnepekre diós- és mákospatkót, kuglófot, tejes kalácsot, tortákat, fagyaltokat, parféákat, krokambust stb. e szakmába vágó dolgokat lehetőleg 2-3 nappal előbb sziveskedjenek megrendelni. :: A legfinomabb teasütemények és egy koronás mignon-torták mindenkor kaphatók. Továbbá ajánlom a legszebb krampuszokat olcsó áron. Karácsonyi cukorkákat és díszeket nagy választékban. Nálam kapható még befőtt és kandírozott gyümölcs, gesztenye piré, legfinomabb magyar és francia cognac különböző palackokban. :: Minden vasárnap meleg hasche kapható. Vidéki megrendelésekre nagy gondot és figyelmet fordítok! :: Maradtam kitünő tisztelettel

Gerley Gyula cukrász Nyitrán,
Tóth Vilmos-u. 32 (Hungária-szálloda mellett) Telefon 190

162 2-4

Nyitrai Serföző és malátagyártó részvénytársaság.

Meghívás.

Van szerenesénk t. részvényeseinket a folyó évi december hó 7-én délelőtt 11 órakor gyárhelyiségünkben tartandó

XIX. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hova fordítása iránti határozathozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
3. Két igazgatósági tagnak megválasztása három évre az alapszabályok 21. §-ának értelmében és négy felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása a jövő rendes közgyűlésig terjedő évi időtartamra.

Az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések, valamint az 1912/1913. évi mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át, a gyár irodái helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg három nappal a Nyitrai Iparbank pénztáránál letétesenek.

A nevezett pénztár a letett részvényekről elismervényt ad, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Nyitrán, 1913. évi november hó 19-én.

161 2-2

Az igazgatóság.

Szabó Imre temetkezési vállalata Nyitrán Hid-utca 1. szám.

Lakás: Hid-utca 2. sz. (saját ház). Telefon szám 57.

147 8-10

Díszes üveges gyászkocsi. Mindenkor nagy választék sírkoszorúkban, szalagokban, jutányos áron.

18-182

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGARI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, címadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

13. 46-52.

PÉTERFALVAI PAPIGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

Spanyár A.

120 18-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

VAJDA J. BUTORTERMEI

Óriási választék.
Szolid és megbízható
kiszolgálás.
Legjutányosabb áruk.

Óriási választék.
Szolid és megbízható
kiszolgálás.
Legjutányosabb áruk.

NYITRÁN, PÁR-UTCA 22.

57. 35-41.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett TEPLOMABLAKOKAT

8. 48-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-egyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos áruk mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljujhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

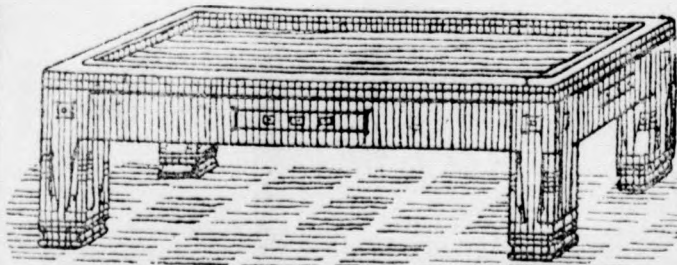
Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kívánatra költségmentesen a helyszínre utazom.

Aranyéremmel kitüntetve.

PÁLLÁN HENRIK UTÓDA STYASZNY JÓZSEF

ELSŐ ERDÉLYI BILLARD-ASZTALOS GYARA
KOLOZSVAR, DÁVID FERENC-UTCA 3. SZÁM

186. 51-52.

Elvállal: Kávéházak, körök, egyletek teljes berendezését. Új tekeasztal készíttést minden stílusban és bármely e szakmába vágó munkát. Saját készítésű jégsekere-nyekből állandó nagy raktár. :: Készít: Gummi-betéteket, behuzásokat, lyukvarrá-sokat, dobmandenel felvankosozást, dákó-javításokat stb. Billardgolyók állandóan raktáron vannak. Új és átalakított billard-aszta-
lokot állandóan raktáron tartok.